

Sygn. akt VI GC 79/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2016r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Beata Hass-Kloc

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Kościak

po rozpoznaniu w dniu 12 września 2016r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: Syndyka Masy Upadłości S. J. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Zakład Handlowo-Usługowy (...) S. J. w upadłości likwidacyjnej w T.

przeciwko: B. Ż.

o wydanie rzeczy i zapłatę

I. nakazuje wydać powodowi Syndykowi Masy Upadłości S. J. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Zakład Handlowo-Usługowy (...) S. J. w upadłości likwidacyjnej w T. przez pozwaną B. Ż.:

- (...).32, numer rejestracyjny (...), numer identyfikacyjny (...), wraz z kartą pojazdu i kompletem kluczyków,
- przyczepę ciężarową (...), numer identyfikacyjny (...), wraz z kartą pojazdu, numer rejestracyjny (...),
- drut żebrowany w ilości 65.570,00 kg ((...)/ (...) 24.10.62.0),

II. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 7.217,00 zł (słownie: siedem tysięcy dwieście siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,

III. nie obciąża pozwanej obowiązkiem uiszczenia opłaty sądowej od pozwu od której powód był zwolniony z mocy prawa.

sygn. akt VI GC 79/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 16 września 2016 r.

Pozwem wniesionym w sprawie powód Syndyk Masy Upadłości S. J. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą Zakład Handlowo – Usługowy (...) S. J. w upadłości likwidacyjnej wniósł o nakazanie pozwanej B. Ż. prowadzącej działalność gospodarczą pod firmą Firma Handlowo – Usługowa (...) wydania:

- (...).42, nr rej. (...), nr identyfikacyjny (...) wraz z dowodem rejestracyjnym, kartą pojazdu i kompletem kluczyków, a gdyby wydanie w naturze nie było możliwe o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 7 626 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 3 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

- przyczepy ciężarowej (...), nr rej. (...), nr identyfikacyjny (...) wraz z dowodem rejestracyjnym i kartą pojazdu na rzecz powoda, a gdyby wydanie w naturze nie było możliwe o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 2 952 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 3 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

- drutu żebrowanego w ilości 65.570,00 kg (...)/ (...) 24.10.62.0), a gdyby wydanie w naturze nie było możliwe zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 72 127,00 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 3 kwietnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty;

Jednocześnie Syndyk wniósł o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania wg. norm przepisanych.

Syndyk wskazał, że w dniu 1.08.2015 r. Sąd Rejonowy w K. V Wydział Gospodarczy w sprawie zawisłej pod sygnaturą V GU 16/14 ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku upadłego S. J. w wyniku rozpoznania wniosku wierzyciela B. K. z dnia 28.07.2014 r., postanowienie jest prawomocne. Powód wskazał, że w okresie po dniu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz w okresie 6 miesięcy przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości doszło do sprzedaży ruchomości objętych pozwem na rzecz pozwanej, która jest krewną upadłego I stopnia w linii prostej.

Dalej wskazał, iż w sprawie znajdują zastosowanie przepisy w brzmieniu sprzed 1.01.2016 r. powództwo jest zaś oparte na art. 128 ust. pr. upadł. i naprawczego. Powód wskazał, że wezwania pozwanej do dobrowolnego wydania ruchomości pozostały bezskuteczne.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania (k. 29-33).

W uzasadnieniu podniosła zarzut przedwczesności powództwa, a to w związku z brakiem orzeczenia sędziego komisarza o bezskuteczności czynności sprzedaży oraz zarzut rozliczenia na rzecz upadłego pełnej wartości zakupionych pojazdów, w związku z dokonaniem kompensaty wzajemnych zobowiązań. Pozwana wskazała, że wskutek dokonanej kompensaty majątek upadłego nie ucierpiał na przeprowadzeniu przedmiotowych transakcji za sprawą rzeczywistego przekazania upadłemu ekwiwalentu w postaci świadczenia usług, administrowaniu składami budowlanymi w T. i w Osobnicy oraz prowadzeniu w imieniu upadłego działalności handlowej w zakresie sprzedaży hurtowo – detalicznej materiałów budowlanych jak też świadczenia usług transportowych, na podstawie łączących strony umów wzajemnych.

Pozwana podniosła także działanie w dobrej wierze w związku z czym powinna przysługiwać jej ochrona z art. 169 kc. Wskazała także, że dokonane rozliczenia wyczerpują wszelkie roszczenia Syndyka względem nabywcy składników jakie mogły wejść do masy upadłości, w razie zatem uznania czynności za bezskuteczną powód byłby bezpodstawnie wzbogacony.

W dalszych pismach procesowych strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Postanowieniem z dnia 11.08.2015 r. Sąd Rejonowy w K. V Wydział Gospodarczy sygn. akt V GU 16/14 w sprawie z wniosku wierzycieli B. K. i M. K. ogłosił upadłość S. J. – Zakład Usługowy (...) w T. obejmującą likwidację majątku dłużnika. Wniosek wierzyciela B. K. wpłynął w dacie 28.07.2014 r. wierzyciela M. K. w dacie 9.04.2015 r.

dowody: postanowienie z dnia 11.08.2015 r. sygn.. akt V GU 16/14 k. 5, 13, uzasadnienie postanowienia z dnia 11.08.2015 r. k. 8-17, odpis z CEIDG k. 7

W dniu 2 kwietnia 2015 r. pozwana B. Ż. zakupiła od S. J. następujące ruchomości :

- (...).42, nr rej. (...), nr identyfikacyjny (...) za cenę 7626 zł
- przyczepę ciężarową (...), nr rej. (...), nr identyfikacyjny (...) za cenę 2952 zł
- drut żebrowany w ilości 65.570,00 kg ((...)/ (...) 24.10.62.0) za cenę 72 127 zł. Łączna cena zakupu wynosiła 82 705 zł.

dowody: faktura VAT nr (...) k. 18

Pozwana w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej na podstawie zawartej z upadłym umowy z dnia 1.06.2010 r. o świadczenie usług wykonywała na rzecz upadłego za ustalonym wynagrodzeniem czynności administrowania składami budowlanymi w T. i Osobnicy oraz prowadziła w jego imieniu działalność handlową w zakresie sprzedaży hurtowo – detalicznej materiałów budowlanych. Ponadto na podstawie odrębnej umowy z dnia 1.03.2015 r. świadczyła na rzecz upadłego usługi transportowe.

Z tytułu świadczonych usług pozwana wystawiała na rzecz zleceniodawcy S. J. faktury VAT (k. 44-55)

Cena zakupu ruchomości objętych pozwem została rozliczona pomiędzy stronami w drodze kompensaty wzajemnych wierzytelności, którymi po stronie pozwanej były wierzytelności z tytułu świadczonych na rzecz upadłego usług.

Dowód: umowa o świadczenie usług handlowych z dn. 1.06.2010 r. wraz z załącznikiem nr 1 i aneksem z dn. 30.12.2011 r. oraz aneksem nr (...) z dn. 02.01.2015 r. k. 34-40, umowa o świadczenie usług w zakresie transportu krajowego z dn. 01.03.2015 r. k. 41-42, kompensata z dn. 07.04.2015 r. k. 43, faktury VAT k. 44-55, zeznania świadka S. J.

Pozwana B. Ż. jest córką upadłego S. J..

dowody: odpis skróconego aktu małżeństwa k. 19

Powód wzywał pozwaną do wydania urzędzeń. Pozwana odmówiła zwrotu wskazując, że za zakup przedmiotowych sprzętów dokonano już zapłaty, w chwili wydania towaru przez sprzedającego. Ponadto wskazała, że przedmiotowego zakupu dokonano po cenach rynkowych, ze środków majątkowych prowadzonego przedsiębiorstwa, na potrzeby realizowanej działalności gospodarczej. W sytuacji gdy sprzedawca otrzymał zapłatę za wydane ruchomości nie doszło do pokrzywdzenia wierzycieli, i uszczuplenia masy upadłości.

dowody: wezwanie z dnia 25.01.2016 r. k. 20, pismo z daty 9.02.2016 r. k. 21-22, wezwanie z dnia 26.02.2016 r. k. 23-24

Stan faktyczny ustalony w rozpoznawanej sprawie był pomiędzy stronami bezsporny, dodatkowo potwierdzały go dowody z dokumentów które nie były przez strony kwestionowane.

Zeznania świadka S. J. co do dokonanego przez upadłego rozliczenia z pozwaną wzajemnych wierzytelności w drodze kompensaty potwierdzały okoliczność, że czynność sprzedaży ruchomości objętych pozwem dokonana pomiędzy stronami miała charakter odpłatny. Na rozprawie w dniu 12.09.2016 r. działając na podstawie art. 227 kpc w zw. z art. 233 kpc. Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanej z przesłuchania w/w świadka na pozostałe okoliczności wskazane przez nią w odpowiedzi na pozew, jako że nie dotyczyły kwestii istotnych dla rozstrzygnięcia w kontekście art. 128 PUiN stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe zważył co następuje:

Podstawą prawną powództwa jest art. 128 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze, który znajdzie zastosowanie w brzmieniu obowiązującym do dnia 1.01.2016 r., z uwagi na przepis przejściowy art. 449 ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne. (Dz.U. 2015. 978) który stanowi, że w sprawach, w których z dniem wejścia w życie ustawy wpłynął wniosek o ogłoszenie upadłości, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Przepis art. 128 ust. 1 powołanej ustawy w brzmieniu sprzed 1.01.2016 r. stanowił, że czynności prawne odpłatne dokonane przez upadłego w terminie sześciu miesięcy przed dniem złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości z małżonkiem, krewnym lub powinowatym w linii prostej, krewnym lub powinowatym w linii bocznej do drugiego stopnia włącznie albo z przysposobionym lub przysposabiającym są bezskuteczne w stosunku do masy upadłości.

Art. 128 ust. 1 PUiN ma zastosowanie, gdy zostały spełnione trzy przesłanki: dłużnik dokonał czynności odpłatnej; czynność została dokonana w ciągu sześciu miesięcy przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości, stroną tej czynności była jedna z osób określonych w ust. 1.

Mając na względzie okoliczności niniejszej sprawy należało uznać, że spełnione zostały przesłanki o których mowa w w/w przepisie.

Dokonana pomiędzy stronami w dniu 2.04.2015 r. czynność prawna sprzedaży miała charakter odpłatny, co potwierdzały nie tylko przedłożone dowody z dokumentów prywatnych, ale także zeznania świadka S. J.. Pomiedzy stronami tej czynności występuje pokrewieństwo w linii prostej, akt małżeństwa potwierdza, że pozwana B. Ż. jest córką upadłego a zatem zalicza się do kręgu osób wymienionych w przepisie art. 128 PUiN. Odnośnie terminu o którym mowa w art. 128 ust 1 PUiN wskazać należy, że bezskuteczność czynności o której mowa w powyższym przepisie dotyczy nie tylko czynności dokonanych przed złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości ale również ma zastosowanie do czynności dokonanych pomiędzy datą złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości a datą upadłości. (por. wyrok SN z dn. 13.05.2011 r. V CSK 343/10) W tym przedmiocie Sąd Okręgowy w pełni przychylił się także do stanowiska wyrażonego przez P. Zimmermana w kom. do art. 127 PUiN w Legalis oraz cytowanych przez powoda orzeczeń sądów apelacyjnych: wyroku SA w Gdańsku z dnia 5.03.2015 r. I ACa 1474/11, SA w Poznaniu z dn. 13.10.2009 r. I ACa 715/09, SA w Krakowie z dn. 28.07.2014 r. I ACa 635/14.

Skoro sprzedaży ruchomości objętych pozwem dokonano w dniu 2 kwietnia 2015 r. tj. po dniu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości przez wierzyciela B. K. (w dn. 28.07.2014 r.), a przed ogłoszeniem upadłości, co nastąpiło w dniu 11.08.2015 r. należało przyjąć, że czynność ta miała miejsce w okresie ochronnym o którym mowa w art. 128 ust. 1 PUiN.

W świetle przesłanek z art. 128 ust. puin niezasadne były zarzuty pozwanej powołującej się na całkowite rozliczenie się z upadłym w drodze dokonania kompensaty wzajemnych wierzytelności, brak pokrzywdzenia upadłego czy też swoją dobrą wiarę.

Zarzut pozwanej całkowitego rozliczenia się z upadłym miał zaś to znaczenie dla rozstrzygnięcia, że pozwana potwierdziła odpłatność czynności. Każda zaś czynność prawna odpłatna dokonana przez upadłego w warunkach określonych w art. 128 ust. 1 p.u.n. jest bezskuteczna do masy upadłości z mocy samego prawa. Sankcja bezskuteczności czynności prawnej nie jest uzależniona od tego czy upadły w zamian uzyskał zapłatę bądź czy kontrahent upadłego spełnił inne świadczenie wzajemne / wyrok s.apel. z dnia 2015-10-13 w Lublinie I ACa 293/15 /.

Ponadto w stanie prawnym obowiązującym przed 1.01.2016 r. ochrona masy upadłości przed czynnościami dłużnika, w przeciwieństwie do uregulowań w kodeksie cywilnym, nie była zależna od wykazania, że czynność dłużnika miała na celu pokrzywdzenie wierzycieli /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2007 r., IV CSK 184/07, OSNC 2008, nr 12, poz. 142/. Przesłanką zastosowania art. 128 PUiN nie jest również wykazanie, że czynność prawna spowodowała uszczuplenie w majątku upadłej spółki. (tak. m.in. wyrok SN z dnia 23 stycznia 2014 r. II CSK 276/13) Art. 128 PUiN nie odnosi się bowiem do relacji wartości świadczenia upadłego i świadczenia wzajemnego, a przewiduje sankcję bezskuteczności wszystkich czynności odpłatnych dokonanych w warunkach wskazanych w jego treści, bez względu na wysokość otrzymanego ekwiwalentu. W sprawie nie znajdzie zastosowania także art. 169 kc, jako dotyczący nabycia rzeczy od osoby nieuprawnionej, która to kwestia nie jest przedmiotem postępowania. Również zarzut przedwczesności powództwa należało uznać za bezzasadny, gdyż przepis art. 128 PUiN w brzmieniu sprzed nowelizacji przewiduje z mocy prawa bezskuteczność czynności dokonanych pomiędzy upadłym a pozwaną bez konieczności wydawania odrębnego postanowienia. Bezskuteczność z mocy prawa czynności upadłego rodzi

po stronie syndyka roszczenie o wydanie masie upadłości w naturze przedmiotów majątkowych, które ubyły z majątku upadłego albo do niego nie weszły. Dopiero gdyby wydanie w naturze było niemożliwe, żądanie opiewa na wydanie równowartości w pieniądzu. W świetle powyższego brak było podstaw do kwestionowania prawidłowości sformułowania żądania pozwu.

Mając na uwadze powyższe Sąd uznając, iż ziszczyły się przesłanki z art. 128 ust. 1 puin w brzmieniu sprzed daty 1.01.2016 r. uwzględnił powództwo w całości nakazując wydanie powodowi spornych urządzeń na podstawie art. 134 wyżej powołanej ustawy. (pkt I wyroku)

W przedmiocie kosztów postępowania na które po stronie wygrywającego powoda złożyły się koszty zastępstwa procesowego i opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 7 217 zł Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania. Stawka pełnomocnika fachowego wynikała z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U.2015.1804) (pkt II wyroku)

Sąd odstąpił od obciążania strony pozwanej obowiązkiem uiszczenia opłaty sądowej od pozwu od której powód był zwolniony z mocy prawa, na podstawie art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz przy uwzględnieniu zasady słuszności wynikającej z art. 102 k.p.c. (punkt III)